

FORSØKSLEDER NILS VIKELAND 60 ÅR

Lederen av Det norske myrselskaps forsknings- og forsøksvirksomhet i myr dyrking, forsøksleder Nils Vikeland, passerte 60 års milepelen i februar i år. Av trykningstekniske årsaker kan vi først nå her i Meddelelser gi ham en velfortjent omtale.

Forsøksleder Nils Vikeland overtok ledelsen av Selskapets forsøksstasjon i 1962, etter forsøksleder Hans Hagerup som gikk av ved oppnådd aldersgrense.

Forsøksleder Vikeland er født i Kvæfjord 3/2—1911. Etter endt utdanning ved Norges Landbrukshøgskole i 1937, har Vikeland vesentlig arbeidet med forsknings- og forsøksvirksomhet, men også en del jorddyrkings- og bureisingsoppgaver. Han har bl.a. vært fagassistent ved Troms Landbruksselskap med bureising og jorddyrking som spesialområde, leder av Statens bureising i Pasvikdalen og samtidig bestyrer av forsøks- og demonstrasjonsgården på Svanviken. I 1949 ble Vikeland ansatt som forsøksassistent ved Statens forsøksgård Holt, Tromsø. Han kvalifiserte seg som amanuensis og fikk opprykk til denne stilling på samme sted i 1955.

Før Vikeland overtok ledelsen på Mæresmyra hadde han dessuten atskillige spesialstudier bak seg vedrørende forsøksteknikk, jordkultur og jordbunnskartlegging både ved Norges Landbrukshøgskole og ved Landbrukshøgskolan i Ultuna.

Forsøksleder Vikeland kom til Selskapets forsøksstasjon med rike erfaringer for sin oppgave. Han startet på Mæresmyra i en periode med muligheter for store omveltninger på mange måter. Tiden var inne for gjennomgripende nybygginger og fornyelser ved forsøksgården, noe som delvis var påtenkt under den tidligere forsøksleder.

Tiden for Vikelands tiltredelse falt også stort sett sammen med de metodiske og tekniske forandringer som var i ferd med å vinne innpass i norsk forsøksvirksomhet.

Nils Vikeland er en «nybrottsmann», og han har i noen grad kunnet utfolde sine egenskaper i så måte på Mæresmyra. Ved planleggingen og byggeledelsen for det nye institusjonsbygget utførte Vikeland et arbeid som er kjent, omtalt og berømmet bl.a. i Norges Storting. Senere nybygginger, ombygginger og fornyelser av forsøksstasjonens

maskinpark, vitner også om en administrator med særdeles gode tekniske kunnskaper og evner til rasjonalisering.

Forsøksopplegget ved stasjonen viser at det ledes av en forsker med kjennskap til — og syn for det praktiske jordbruk under norske forhold. Myrforsøkene har her en meget god basis, som gjør at forsøksstasjonen forsvarer sin plass blant norske forsøksgårder.

I dette hefte av Meddelelser har vi en kort og konsis forsøksmelding fra Vikelands hånd. Vi vet at den praktiske bonde og myrdyrker også i fremtiden vil få gode råd om de mange aktuelle spørsmål fra Vikeland og hans medarbeidere. Maskinalderen med nye problemer og krav, vil øke behovet for grundige forsknings- og forsøksmessige utprøvinger av de mange spørsmålene. Myr er den dominerende jordart i landets nydyrking. Forsøksvirksomheten i myrdyrking har derfor store oppgaver foran seg.

Vi takker forsøksleder Nils Vikeland for godt samarbeid og ønsker lykke til — og gode arbeidsår i det videre arbeid innen denne viktige sektor av norsk landbruksforskning.

Ole Lie.

BRUK AV TORV I KAMPEN MOT OLJEFORURENSNINGER

I nr. 2 av «Bulletin of the Internasjonale Peat Society» er omtalt interessante forsøk med bruk av torv mot oljesøl, utført ved Statens Tekniska Forskningsanstalt i Helsingfors.*) Det er i første rekke destruksjon av råolje og andre oljeprodukter som har vært hovedmålet ved disse undersøkelser. Destruksjonen foretas ved brenning, sammen med torvmateriale, en metode som har vist seg meget brukbar.

Den direkte foranledning til at torv ble tatt i bruk var tre større uhell i 1969. I to av tilfellene rant 150 à 200 tonn råolje ut i sjøen, ved det tredje uhellet ble en innsjø forurenset med ca. 50 tonn tung brenselolje.

Ved det første uhellet — i mai 1969 — ble først forsøkt med ulike emulsjonsblandinger med hensikt å gjøre oljen uskadelig ved fortykning, men dette viste seg å ha — praktisk talt — ingen virkning. De lettere komponenter i oljen hadde allerede delvis fordampet, og de tyngre deler hadde dannet en vann-oljeemulsjon med opptil 70 % vanninnhold. Først når lett fyringsolje ble blandet med Sphagnum mosetorv, ble det produsert tilstrekkelig hete til at oljelaget som fløt

*) *E. Ekman og R. Sandelin*: The Use of Peat in Combating Oil Pollution, side 19—23. Mars 1971.